

NOVADNIEKS

BIBLIOTEKA
PREIĻU RAJONA LAIKRĀKSTS

Nr. 102 (6261)

03.12.1991

Mazumtirdzniecības cena 20 kapeikas

Amerikas zemnieka ideju banka

Brīvprātīgais no Amerikas — tā sevi dēvē fermeris Juris Plēsums. Mūsu laukumsaimnieki šo komunikāblu vīru pazist arī kā eruditu agronomu un lopkopības lietu zinātāju. Šoreiz viņš Latvijā viesojās Pasaules fermeru palīdzības organizācijas VOCA (Volunteers in overseas cooperative assistance) konsultanta lomā.

VOCA ir privāta bezpečīgas organizācija, kas apvieno dažādus speciālistus ražošanas un agrobiznesa jomā. Ik dienas Juris Plēsums tiekas ar pagasta funkcionāriem, zinātniekiem un jaunsaimniekiem. Sarunās un vērojumos gūtie iepāspīdi pārtop lietišķos priekšlikumos. To mērķis ir izstrādāt modernu Latvijas lauku uzplaukuma programmu. Šo darbu iecerēts veikt sadarbībā ar mūsu Lauksaimniecības ministriju un zinātniekiem.

Tēzi, ka lauku ekonomiskā politika izvirzāma valsts saimniecības dzīves centrā, daudzi latvieši uzlūko kā novecojušu un naivu. Juris Plēsums tā nedomā.

— Latvija ar labi nostādītu lauksaimniecību varētu pacelties līdz atšķutību pasaules valstu līmenim, — viņš teic. Taivanas piemērs apiecina, ka tieši pēc agrārās refor-

mas realizēšanas šī zeme sāk uzplaukt. Arī Latvijā varētu būt tāpat.

Jura Plēsuma ideju banka glabā arī gluži praktiskus padomus. Pie mēram, pateicoties fermera zināšanām ģenētikā, tapusi shēma, kā selekcijas ceļā vairo Latvijas brūnuļu pienīgumu. Savukārt Skrīveru izmēģinājumu saimniecībā jau veiksmīgi praktizē amerikānu fermera līdzatvestās ātraudzīgās kukurūžas šķirnes, ko pasaulē kā spēcinošu barību jau sen izmanto ar panākumiem.

„Latvijas zemniekiem tāču beidzot jātiekt vaļā no bietēm, kas prasa daudz darba, bet zinātnieki šai lietā nav ne pirkstu kustinājuši, — tā Plēsuma kungs. Un ironiski piebilst: „Ziniet, vērā ne mums traucēklis ariņo šis kultūras šķirņu audēšanai Latvijā var būt vienīgi mežacūkas...”

Latvijas jaunsaimnieks Andris Ronis savā dārziņā šogad iesējis pāris saujas kukurūzas sēklu, ko piedāvājis Juris Plēsums. Un, lūk, rudenī sulīgās un saldās vālītes viņa brangie sīvēni notiesājuši vai kaudamies...

Ineta Meimane,
LETA korespondente

Kas mūs ziemā sasildīs?

Atbildot uz jautājumu: „Kāda patlaban ir reālā situācija ar degvielu un kurināmo mūsu rajonā?”, rajona izpildkomitejas priekšsēdējs Ilgonis Sniķers informēja:

„Ar benzīnu situācija ir tādi pati, kā pirms pāris nedēļām. Patērējam visu, cik rajonā ievēd. No tā mazumiņa, kas ir, atvērti daži pārīdījumi autobusu maršrutu un nedaudz degvielas tiek piešķirts arī saim-

niecīkajiem uzņēmumiem un kolhoziem, kam pirmajā sadales variantā degviela netika paredzēta. Joprojām tiek taupīta neaizskaramā rezerve 20 dienām.”

Bēdīgākā aina ir ar kurināmo, jo tas, kā izrādās, rajonā ienāk ļoti minimāli, par ko izpildkomitejas priekšsēdētājs izteicās īsi un konkrēti: „Ar kurināmo ir slīkti...”. S.J.

Rudzētu vidusskolā 10.klasē vietējās draudzes mācītājs Pēteris Ončuklis māca ētikas kursu. Bez tam — šādu kursu arī citiem, kas vēlas, kā arī tīcības mācību 2.klasē. Ētikas kurss ietilpst plašajā tēmā „Cīlveks. Daba. Sabiedrība” un ir pirmais. Nākošajiem kursiem paredzēti pasniežēji no augstskolām. Uz psiholoģijas lekcijām brauks arī Vārkavas skolēni, jo vienai skolai apmaksāt speciālistus ir par dārgu.

ZINAS

28.novembrī Preiļos uz semināru ierādās Latgales rajonu sagādes kanitoru direktori, galvenie grāmatvedi un dārzenei veikalui vadītāji. Šoreiz apspriežamo jautājumu lokā — dārzepi, to kvalitatīva sagāde, pārdošana un, protams, elastīga pieejā cenu sistēmai gaidāmā brīvā tirgus apstākjos. Seminārā darbā piedalījās republikas patēriņāju biedrību savienības valdes priekšsēdētāja pirmais vietnieks Anatolijs Bušs.

Rudens nogale ir kultūras darbinieku galvenais mācību laiks. E.Melngāja Tautas mākslas centrs novembrī organizēja etnogrāfisko un folkloras ansambļu, kā arī drāmas kolektīvu vadītāju seminārus. Veselu nedeļu kultūras darbinieki meklēja komercproblēmu risinājumu kultūras sfērā.

Sestdien Līvānu bioķīmiskajā rūpniecībā aizrautīgi muzicēja lauku kapela „Jūlijis”. Sirsniņā gaisotnē tika atlīmēta kolektīva vadītāja Jūlija Stikuta 50 gadu jubileja.

Divu koru saiets notika Līvānu kultūras namā. Rajona skolotāju koris „Latgale” ne tikai iepazīstināja līvniešus ar Francijas koncertturnejas repertuāru, bet arī uzskatāmi rosināja pilsetas kori atsākt mēģinājumus, līdz pēdējais varētu sekmiņi piedalīties nakošajos Dziesmu svētkos.

Rīgā pulcējās republikas, kuru pārstāvji un diriģenti. Viņi tika iepazīstināti ar XXI Vispārejo līvniešu Dziesmu svētku repertuāru. Pats būtiskākais — notika Dziesmu svētku virsdiriģētu vēlēšanas.

Rudzētu vidusskolā 10.klasē vietējās draudzes mācītājs Pēteris Ončuklis māca ētikas kursu. Bez tam — šādu kursu arī citiem, kas vēlas, kā arī tīcības mācību 2.klasē. Ētikas kurss ietilpst plašajā tēmā „Cīlveks. Daba. Sabiedrība” un ir pirmais. Nākošajiem kursiem paredzēti pasniežēji no augstskolām. Uz psiholoģijas lekcijām brauks arī Vārkavas skolēni, jo vienai skolai apmaksāt speciālistus ir par dārgu.

RAJONA IZPILDKOMITEJA

Paaugstina cenas, likvidē nodaļas

RAJONA IZPILDKOMITEJAS SĒDE NOTIKA 27.NOVEMBRĪ.

Viens no tajā skatītajiem jautājumiem, kas jau šobrīd vistiešāk skar rajona iedzīvotājus, bija par autobusu satiksmi. Protī, kopš 1.decembris 1 kilometrs pasažieriem mūsu rajonā izmaksā jau 12 kapeikas.

Šādu lēmumu izpildkomiteja pieņēma, balstoties uz Jēkabpils autobusu parka administrācijas lūgumu. Tarifa likmes pieaugšana, kā zināms, saistīta ar degvielas cenas pieaugumu, iun izpildkomitejā izskanēja viedoklis, ka tuvākajā laikā šis tarifs var mainīties ne vienu vien reizi, tāpēc, pieņemot par pamatu pašreizējo maksu, no Jēkabpils autobusu parka tiks lūgts sniegt cenu izmaiņu ekonomisko pamatojumu. Taču tas vēl nav viss. Izpildkomiteja apmierināja arī Jēkabpils autobusu parka lūgumu un sniedza tam finansiālo palīdzību 25,8 tūkstošu rubļu apjomā. (Sakarā ar jau minēto degvielas cenu straujo pieaugumu, slēgtajiem maršrutiem un citiem no šīm neērtībām izrietošajiem zaudējumiem.) Cik bieži šādas kompensācijas Jēkabpils autobusu parks no rajona prasis, nav zināms.

Sakarā ar degvielas cenu paaugstināšanos radies arī lēmums „Par kompensācijas izmaksu par personīgas automašinas izmantošanu dienesta vajadzībām”. Kompensāciju summa ir amplitūdā no 178 rbi. mēnesī (ZAZ) līdz 304 rbi. mēnesī (GAZ, VAZ—2121).

Sini-sēdē pieņemti Jemumi par vairāku izpildkomitejas nodaļu likvidēšanu. Sakarā ar pagastu un pilsetu pašvaldību kompetences paplašināšanos no šī gada 31.decembra vairs nepastāvēs organizācijas un instruktāžas nodaļa. Koordinējošo darbu ar rajona pagastu un pilsetu valdēm, kā arī likvidētās nodaļas funkcijas kadru jautājumos veiks izpildkomitejas speciāliste A.Pastore.

Pamatototies uz republikas Izglītības likumu, ar nākošā gada 1.februāri beigs pastāvēt izglītības nodaļa. Taču jāpiebilst, ka gluži bez vadības un koordinācijas rajona skolas nepaliks. Tuvākajā laikā rajona pedagoģi konferencē lems par jauna orgāna — skolu valdes izveidi.

No nākošā gada februāra tiks likvidēta arī kultūras nodaļa un KN centralizētā grāmatvedība, tiks reorganizēta rajona kultūras nama struktūra un darbības principi. Kultūras nami, tautas nami un klubi tiks nodoti vietējām pašvaldībām. Ari Preiļu mūzikas skolas filiālēm pagastos jākļūst par patstāvīgām mūzikas skolām. Rajona izpildkomitejā tiks ieviesta jauna štata vieta — speciālists kultūras darba jautājumos. Bet līdz šo jauninājumu galigai ieviešanai tuvākajos mēnešos vēl tiks apkopoti priekšlikumi un papildinājumi maksimāli lietderīgai kultūras darba reorganizācijai.

Izskaņīti divi jautājumi par aizbildniecību — viens par tās noteikšanu, otrs — par atcelšanu. Ja vienam bārā bērnām radies aizbildnis, krustlēvs, kas pēc vecāku nāves audzinās savu krustmeitu, tad otram bērnam nāksies atgriezties Aglonas internātskolā. Iemesls? Vienkāršs un nežēlīgs — puišelis aizbildniem vairs lāgā nepatīk — gan nepaklausī, gan nav tik čaklis, kā gribētos, gan visādi cili iemesli krājas, līdz rezultātā zēns vai katru dienu nāk uz izglītības nodaļu, prasās atpakaļ uz internātskolu, un pat no malas skaidrs, ka šiem cilvēkiem ne ģimene un pat ne kopā dzīvošana nesanāks. Aizbildniecību izpildkomiteja, protams, atcēla, taču šīnī vielā būtu stingri jādomā katram, kas nolēmis uzņemties atbildību par kāda bērnu, par cilvēka dzīvi.

Vēl vienam bēdu brālim, kas no bērnu nama ieradies mūsu rajonā un dzīvos Rušonas pagastā, izpildkomiteja piešķira patstāvīgās dzīves uzsākšanai vienreizēju pabalstu 1000 rubļu apmērā.

Vairākām jauniešiem rajona izpildkomiteja atlāva stāties laulībā, samazinot viņiem likumā noteikto laulības vecumu. Taču, apbedinot visus agrā jaunībā (vēlā bērnbābā) precēties gribētājus, jāteic, ka nākošagā šādi jautājumi izpildkomitejā, iespējams, nemaz netiks skatīti. Top jauns Ģimenes un laulības kodekss, un izskanēja informācija, ka tajā var tikt noteikts stingrs laulībā stāšanās vecums, no kura šādas atkāpes, kā pašreiz, nebūs iespējams.

Izskaņot Preiļu „Lauktechnikas” iesniegumu, pieņemts lēmums reģistrēt vienu dzīvokli Preiļos, Liepu ielā 1 kā dienesta dzīvokli, paredzot to piešķiršanai sētniekam.

24 zemes lietotājiem nolemts izsniegt zemes lietošanas tiesību Valsts aktus, ar kuriem nu mūžīgā lietošanā viņiem tiks nodotī izvēlētie zemes hektāri.

Izskaņot padomju varas laikā administratīvi izsūtīto pilsopu iešniegumus, arī šīni izpildkomitejas sēdē nolemts vairākiem pilsoniem izmaksāt kompensācijas pār konfiscēto mantu. Pieņemts arī lēmums kādā strīdīgā jautājumā, kas izveidojies Rudzātu pagastā.

Sēdes noslēgums pagāja ļoti diskrēti, t.i., dažus jautājumus apsprieda, preses pārstāvim klāt neesot.

Lidija no „Liepām”

Lidijai Avotai ir trīs aizraušanās: galavotā ēdienu, audzētā pukēs, veidot pinumus. Preiļu kafejnīca „Liepā” nu jau divus gadus ir viņas pirmā un vienīgā darba vieta.

— Nesen rajona pavāru konkursā jūs gatavoja firmas ēdienu un ieguvāt trešo vietu. Vai to kādreiz varētu iegādāt arī „Liepu” apmeklētāji?

— Konkursā gatavoju kartupeļu kūciņas ar pildītumiem, kā arī salātu grozīpus, ko iekdienā nevaru pagatavot jo esmu pārāk noslogota. „Liepā” ir tikai viens pavāra palīgs, bufetes pārzīne un trauku mazgālāja. Bet apmeklētāju vienmēr ļoti daudz.

— Vai jūs apmeklētāju produktu sortimentu kvalitāte?

— Ar produktiem grūtak ir pirmadienās, bet pārējās dienās saņemam visu nepieciešamo — vismaz minūno sortimentu. Protams, pietrūkst augļu un oju, tagad — arī konfekšu un kafijas. Bet kas ir kafejnīca bez labas kafijas...

— „Liepā” nereti māluļi ietur arī ārziņu viesi, kuri ierodas Preiļos. Vai viņi jūtas apmeklētāji?

— Vispār, jā. Parasti vēl uzdzīvina kādu suvenīru, vienmēr laipni smaida. Tātad pretēnīziju viņiem nav.

— Šobrīd visi runā par privatizāciju. Varbūt gribat nemīt privatīpašumā „Liepas” vai arī atvērt savu kafejnīcu?

— Pagādām vēl nē. Jo būtu lielas problēmas ar produktu sagādi. Bet, ja runājam par noskojošumu kolektīvā, tad tas ir darbīgs. Bufetes pārzīne Inese Ancāne ir pieredzējusi sabiedrīskās ēdināšanas darbiniece, rajona konkursā ieguva pirmo vietu. Kādreiz varbūt gribēšu kļūt par jaunsaimnieci, jo lauki man ir tuvāki, bet patlaban mani apmeklētāju mūsu mazās „Liepas” un mūsu nelielais kolektīvs.

Aina Ijjina

ATTĒLĀ: PAVĀRE LIDIJA AVOTA.

J.Silicka foto

S.Jokste

REZONANSE

Kam tad pieder šķūniši?

Laikrakstā „Novadnieks“ š.g.26.novembra Nr.100 (6459) ievietota fotoinformācija „Tā, lūk, dzīvojam“, kurā nepamatoti izteikta pretenzija Līvānu Melioratīvās ceļniecības valsts uzņēmumam (bijusi PMK—21). Fotogrāfijās attēlotie šķūniši pieder Līvānu dzīvokļu un komūnālās saimniecības ražošanas pārvaldei.

Lidz ar to mūsu uzņēmums nevar rast ne līdzekļus, ne materiālus, nedz arī projektu un atļaujas šķūnišu nojaušanai un jaunai ceļniecībai.

Lūdzuši publicēt atsaukumu laikrakstā.

J.Romāns,
Līvānu MCVU direktors

Redakcijas piebilde. Diemžēl redakcija Romāna kunga lūgumu šoreiz nu nekādi nevar izpildīt un neko nevar atsaukt. Ja Romāna kungs būtu uzmanīgāk izlasījis minēto informāciju, tad viņš pamaniņu, ka avīzes 26.novembra numurā mēs cītējam oficiālu dokumentu, proti — Preiju rajona Tautas deputātu padomes sesijas lēmumu, kuru redakcijai nav tiesību nedz atsaukt, nedz arī atceļt.

VIEDOKLIS

Privatizācijas sākums

Oktobra beigās sanāca kopsaimniecības „Dubna“ pilnvarotie, lai izvēlētos privatizācijas komisijas locekļus. Par tādiem apstiprināja vienpadsmīt cilvēkus, vairākumā kantora darbiniekus, jo viņiem būs jāstrādā galvenajā darba laukā, nāksies rakņāties grāmatās, lai savāktu ziņas, kā saka, savilktu galus kopā. 8.novembrī visi komisijas locekļi bija sapulcējušies, lai vienotos par principiāliem jautājumiem un ķertos pie darba. Lidz Jaungadami vienīm tagad strādājošajiem un arī agrākajiem saimniecības biedriem jāzina, cik kura manta pieder. Pārrunu rezultātā tika apstiprināts variants, ka manīgas pājas apreķināšanai jāpēt tirgus cenas. Piemēram, gofs tagad maksā četrus tūkstošus. Vadoties no šīs cenas, toreizējās pēckara laiku zemnieku govis, ko viņi nodeva kolhozā, varētu vērtēt pusotra vai divos tūkstošos rubļu. Zirgi, protams, iznāktu divreiz dārgāki. Pēc tādiem pašiem pamatnoscījumiem, nemot vērā toreizējo cenu atbilstību, vērtējams arī no zemniekiem savāktais inventārs. Grūtāk būs attiecībā pret dzīvojamām mājām, saimniecības ēkām, citiem nekustamā ipašuma objektiem — tie šodien izmaksā barģu naudu.

Problēma mums ir ar bijušajām ūdensdzirnavām, kas piederēja Sondoru ģimenei — dzirnakmenēs un metāla daļas bijušā kolhoza „Miers“ laudis atveda uz Timenovu un arī tagad tur tie mētājas, bet pašu ēku nācās nojaukt, jo, palikusi bez uzraudzības un remonta, tā draudēja sagāzīties. Uzcelt no jauna dzīrvānas kopsaimniecība nespēj, varbūt šai ģimenei to vietā atdot kādu māju ciematā? Cilvēkiem pārvācīties tuvāk zemei, tās paliek tukšas. Daudz problēmu būs arī ar lopu novietnēm un iekārtu — vai kāds tās gribēs nemt uz savu paju? Nav zināms, kam varēs piedāvāt apsētos laukus.

Lai kaut cik taisnīgi apreķinātu darba pajas daļu tiem, kuri strādājuši kolhozā un darīja to būtbā par velti, grāmatvedības vadošie darbinieki izstrādājuši ipašu paņēmīnu. Viņi izskaitījoja, ka dienas vidējā izpeļņa var sastādīt 7,30 rubļus. Šīs skaitlis tad arī būs par koeficientu turpmākajos aprēķinos. Tas no vieniem komisijas locekļiem prasīs gan centīgu darbu, gan arī goda prātu, lai nevienam nenodarītu pāri.

Tādās ir mūsu ieceres un pirmie soji. Domāju, ka pāreja uz paju sabiedrību būs ne tikai novecojušās kolhoza izkārtnes nomainīšana ar jaunu, bet arī solis ceļā uz privatizāciju. Kopsaimniecības locekļi precīzi ziņās, kāda ir katru daļu „kopīgajā kārtā“. Te nekādā ziņā nedrīkst pieļaut neprecīzitātes un kļūdas.

Antons Dzenis,
privatizācijas komisijas locekls,
LZS Vecvārkavas pagasta
grupas priekšsēdētājs

Ar ko un par ko
ir Latvijas Zemnieku savienība

1.Zemnieku savienība ir laukus aizstāvōšu cilvēku politiska organizācija. Mēs esam par uzņēmējdarbību laukos. Mēs esam par lauku kooperāciju. Mēs esam par jaunāko zinātnes un rūpniecības sasniegumu izmantošanu. Bet pirmā un galvenā kārtā mēs gribam pārstāvēt un aizstāvēt zemnieku un viņa ģimenes saimniecību, uzskatot to par veiksmīgas ražošanas pamatu un stabilitātes kilu.

2.Zemnieku savienība ir gatava aizstāvēt visus lauku iedzīvotajus, izņemot blēžus un slīpkus. Bet mēs ticam, ka zemnieku saimniecību atjaunošana spēs pasargāt jauno pauaudzi no blēdības un slinkuma sērgas.

3.Zemnieku savienība ir pateicīga kristīgajai baziņai par atbalstu mūsu organizācijas atjaunošanas laikā. Mēs saprotam, ka labklājība un atdzīmšana Latvijas laukos nav iespējama, pirms desmit svētie bauši nav atkal likti katra darba un katras dzīvošanas pamatā.

4.Zemnieku savienība aicina savās rindās lauku skolotājus. Skolotāj, atceries, cik augsti godāt bija Tavi priekšteči brīvās zemniecības veidošanas laikā pagājušajā gadā. Un cik zemu Tu esi krits, pūlotes mācīt pret zināšanām vienaldzīgos kolhozu kaušu lāužu bērnus. Bet vēsture atkārtojas. Tava zvaigžņu stunda ir klāt. Lauku skolotāj, Zemnieku savienība Tevi gaida visvairāk no visiem.

5.Zemnieku savienība piedāvā politisko aizstāvību Latvijas mežu kopēju saimei. Mēs ticam, ka tieši prasmīgi izmantotas meža bagātības būs nākotnes Latvijas turības pamatā. Mēs esam pret meža vieglprātīgu izsaimniekošanu un par stingru valsts uzraudzību, katrai mežzinim un mežsargam nodrošinot iespēju ierikot labu saimniecību meža kordonā mājās.

6.Zemnieku savienība ir par amatniecības atdzīšanu. Mēs uzskatām, ka mūsdienu industrializētajā pasaule zemkopība un amatniecība ir vienīgā nozares, kur katrai darba darītājam iespējams ik brīdi likt lietā izdomu un jaunrades dzirksti.

7.Zemnieku savienība nešķiro zemes apsaimniekotājus pēc to saimniecību lieluma. Mēs apzināmies, ka, kolhoziem brūkot un zemnieku saimniecībām sākumu meklējot, ražošanu stabilizē piemājas zemju īpašnieki. Mēs saprotam, ka valstij vērtīga ir katra ģimene, kas pati spēj sevi pārēdināt, lidz ar to samazinot visu pārējo ražotāju nodokļu nastu. Zemnieku savienība aizstāv piemājas zemju apsaimniekotājus arī tādēļ, ka tieši no viņu vidus nāk zemnieku saimniecību liele pālīgi — mašīnu iznomāšanas punktu un remontdarbinu strādnieki, visu nozaru amatnieki un izpaliņi laukū darbu sastrēguma standās.

8.Zemnieku savienība gaida lauku medicīnas darbiniekus. Tikai kārtīgā zemnieku saimniecībā sāražoti, ar kaišīgām vielām nesaindēti produkti un veselīgs darbs svaijā gaisā var nodrošināt garu mužu un atviegloši ārstā darbu. Tikai ar interesi strādājoši cilvēki var tikt pasargāti no dzīšanas posta. Tikai kārtīgā lauku ģimenē ārsti tiks vienmēr gaidīti un uzņemti kā uzticības persona un viesis.

9.Zemnieku savienība ir par to, lai tiktu atjaunota lauku speciālista ciepa un autoritāte. Mēs uzskatām, ka tikai zemnieka saimniecības agronomi, lopkopības speciālists vai būvinēnieri būs patiess padomdevējs, nevis sagādnieks un vagars, par kādu tas bija padarīts sociālistiskajās liel-saimniecībās.

10.Zemnieku savienība izprot lielsaimniecību vadītāju grūtu situāciju. Stagnācijas gados daudzi no Jums bija ne tikai izciļi saimniekotāji, bet arī tumsonīga partijas aparāta ārdītāji un nacionālās atmodas aizstāvji. Mēs aicinām lielsaimniecību vadītājus līdz galam noticeit ikvienu brīvā darbā ieinteresētā cilvēku spējām. Mēs gaidām katu, kurš Latvijas lauku intereses spēj turēt augstāk par paša personīgo aizvainojumu.

11.Zemnieku savienība ir politiska organizācija, tiem tūkstošiem zemnieku dēlu un meitu, kas savu likteni saistījuši ar pilsētu. Atcerieties, ka Jūsu sīkstums un gara možums nāk no Jūsu vectēva sētas. Jūsu visvētākais pienākums — katrai savā vietā darīt visu iespējamo, lai nosargātu to vidi un to dzīvošanas veidu, kam pateicoties varējusi izdzīvot latviešu lauta.

Aivars Berķis,
Latvijas Zemnieku savienības priekšsēdētājs

Upnieku pagastā noslēgusies zemes īpašumu sadale 1992.gadam. Kopsaimniecībai „Silukalns“ palikuši 42 procenti no lauksaimnieciski izmantojamās zemes. Kas izmainās? Par šo un citiem jautājumiem — saruna ar kolhoza valdes priekšsēdētāju PĒTERI DRIKSNU.

— Jūsu kantora laudis, tāpat kā vienīs citur, strādā, lai noteiktu, kādā kuram ir mantiskās pājas daļa, kādā izstrādātās, tas nozīmē, ka qatavojaties nomainīt izkārtī?

— Jā, bet ar to mainīs arī saturs, forma, kolektīvās saimniecības darba organizācijas būtība. Mūsu kopsaimniecības pārziņā palika 1650 hektāri lauksaimnieciski izmantojamās zemes, kas ir visai atšķirīga pēc mehnākā sastāvu un barības vielu daudzuma, apmeram 1000 hektāri mežu. Bijām spiesti ievērojami saimāzītā administratīvā un pārvaldes aparāta darbinieku skaitu, bet citās jomās pagaidām krasus izmaiņu nav. Līdz pāvasarim saglabāsim četrus simtus slaučamo govju, lopbarību ir, turēsim tūkstoši cūku. Mēhanizatori un lopkopīgi būtībā pālikusi tie paši — pārbaudītie.

— Dažas saimniecības, kā „Latgale“ un citas, nolēmušas izveidot servisa pakalpojumu dienestu pālīdzības sniegšanai zemnieku saimniecībām.

— Tas pats būs arī mūsmājās. Jau šogad viena kalte bija atvēlēta tikai zemnieku saimniecības iekulto graudu pārīpastrādei.

— Tās jums izvietotas ražošanas iecirkņos un, laikam, tāgad izrādās visai ēertas zemnieku apkalpošanai. Bet kā ar mehnākās sektorū?

— Šīs darbu iecirkņis mūsu saimniecībā arī turpmāk būs īpašā stāvokli. Pašlaik, tiesa, iet pagrūtāk — nav rezerves daļu remontu veikšanai, trūkst degvielas un smērma-

teriālu, taču saglabāsim visas vienības, kas ir saimniecībā. Nesen labiekārtots piekabes inventāra uzglabāšanas laukums, esam sakārtojuši mehnākā darbnīcu teritorijas īzgojumu, uzlabojuši tās apgaismojumu, labiekārtojuši telpas apsardzei. Mums ir 11 graudu kombaini,

— Vai daudz darbas pēc cilvēku tagad ir jūsu saimniecībā?

— Palika 250 cilvēki, un tāda pulka pilnīgi pietiek, ja tik strādās. Ir mums arī astoņi desmiti vientuļu vecīši, kuri dzīvo kopsaimniecības apgādē — tiem par mērenām cenām palīdzībam apstrādāt piemāju dārzīņus un novākt ražu, sagatavojam sienu lopiem, malku pašiem, sniezdām citā veida palīdzību. Šiem cil-

— Ciemātā pilnā sparā tiek bu-vēta jauna celtne. Kas tur būs?

— Nu, jau ne pilnā sparā — nav vajadzīgo bloku un pagaidām ie-konservējām. Tur būs kantoris un krājkase. Divstāvu ēka. Neatbilst laika garam, teiksi? Bet ne jau mūžīgi mums dzīvot trūkumā. Uz-celsim un nodosim saimniekiem. Uzbūvējām 24 dzīvokļu namu — noderēja, tur apmetušies pašu cil-vēki. Ciemātā sabūvēts arī daudz vienījepu māju, ierīkoti komu-nikāciju tīkli. Tas, kas ceļs par bu-džeta līdzekļiem, nodots pagāstam. Noderēja arī klubu paplašināšana. Ko kolhozs uzcelā par saviem li-dzekļiem — paturam paši — tā no-lēmu pilnvarotie savā sapulcē.

— Bet vai daudz tagad pagastā būs zemnieku saimniecību skārītējās?

— Jā, tagad ir trīsdesmit trīs zemnieku saimniecības, bija deviņas. Trīs īpīmes, kas bija iesniegušas pieteikumus saņemti zemi, pēdējā brīdi atteicās no saviem nodomiem.

— Gribēlāji noripkt lopkopības fer-mas vai tās iznomāt jums ir?

— Nē, pagaidām nav, bet tas ne-zīmē, ka nebūs kas strādā — lau-dis pagaidām neatsakās.

— Jūs teicāt, ka samazināsiet ša-tus, bet vai atbīvojamajiem piedā-vājat kādu citu darbu?

— Bez šaubām. Darba rokas mūsu saimniecībā vajadzīgas. Tās gaidām lopkopībā, dažās ražošanas palig-

Kā rodas baumas

Vienā no rajona vadošu darbinieku un speciālistu sanāksmēm, kurā piedalījās arī pagastu zemes ierīkotāji, katram no viņiem tika noprasīts: kad īstī vispārējai apskatei un apspriešanai tiks nodoti zemniekiem iedālīto zemju pirmatnējie plāni. Tika nosaukti termiņi oktobrī un, izņēmuma kārtā, novembrī. Laika tam bija pietiekoši. Acīmredzot, šos termiņus zemes komisijas darījus zināmus publikai, saviem līdzpilsētāiem uz vietām. Novembra sākumā laikrakstā „Novadnieks“ parādījās pirmie pa-zinojumi, ka tājā un tājā pagastā no tāda un līdz tādam laikam šie plāni ir izlikti vispārējai apskatei, interesentus uzskaus komisiju locekļi.

decembrī, bet nu jau kļāt jauns decembris un uz šo signālu nav at-bildes, tas palīcis karājamies gaisā. Laudis melš, ka „skaidribas labād“ lieša esot „iesaldēta“ un vainīgie līksmojot.

Minētie „Ezerciema“ laudis griezās rajona un republikas prokuratūrā, sapemtas atbildes par viņu sūdzības „celojumiem“: no I klasēs jurista A.Pauras par materiālu pārsūtīšanu Preiju rajona iekšlietu nodalās priekšniekam I.Bekešam, no Latvijas Republikas ģenerālprokura pānākumu izpildītāja, otrs klasēs jurista A.Raupa par nosūtīšanu Preiju pro-kuratūrai. Beidzot liela „nosēdusies“ pie milicijas izmeklētāja A.Loma. Pērnā gada 11.decembrī par zootehnīķes rīcību un sakārā ar kolhoznieku neuzticību pieņemts valdes lē-mums, bet izmeklētājs uz vietas ie-radies šī gada augustā, tādēļ pēc mī-nētās sarakstes, tīcies ar visām ie-teresētājām personām un aizbraucis.

Bet kālab tad cienījamām darbi-neikam cilvēkiem līdz galam neiz-skaidrot, kas un kā? Tagad tai dele-gācījai no saimniecības ir tiesības paziņot: „Vienam otram šī cenu star-piba segta, bet kāpēc mums nav, vai mēs sliktāki? Un kālab daja do-kumentam, kas vajadzīgi izmeklēšanai, joprojām mētājas kolhozā?“

Nav nekāds bīnumis, ka tā rodas baumas, apaug ar jauniem „precī

ĀRĪ NO VECTĒVA KAMBARA

Kad pagājušajā gadā Līvānu jaunrades nams sārkoja izstādi „No vecmātes pūra lādes”, daudzi jautaja, — kāpēc ne no vectēva lādītes? Patiesām, vai tad no sentēvu darbiem nekas nav saglabājies? Un tā šogad, tieši Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienā te durvis vēra izstāde „Senču mantojums”. Liepu vizes, adata to caurumu vārstīšanai, bišu barojamais traugs, bišu atraušamais spārnipš, saglabāts no 19.gadsmiti beigām, citi bitenieka darba riki, sētuves, graudu uzglabājamie trauki linu apstrādājamie riki, šūpulis, piromoreiz kārts 1844.gadā, pūralāde, no 1870.gada nākusi, gaļas dēlis, puķu pods, veļas rullis un daudzi citi seni sadzives priekšmeti, ko no koka savaujimenes lietošanai taisījuši mūsu sentevi, te bija skatāmi novembra nogalē. Un rožes ziedoša sega zirgam, silti cimdi tā vadītājam un josta — tas no sieviešu putas saviem apgādniediem. Kādās mājās vēl saglabāti tambořēti ligavas cimdi un citi apģērba gabali no kāzu dienas no gadsmita sākuma, saglabāts 150 gadus vecs priekšauts, savu spodrumu tikai ar pilniem beržot uzturējis.

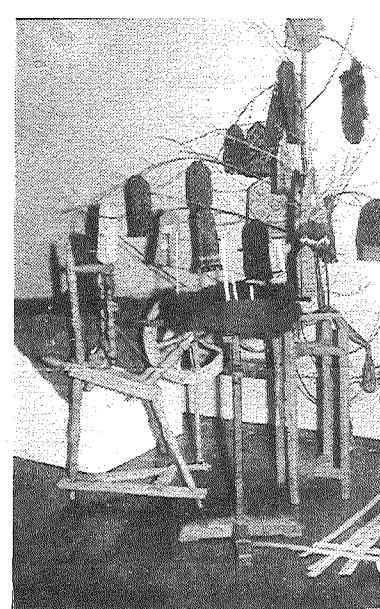
Interesants ir veco latgaliešu grāmatu klāsts.

Izstādes, pavism ap 200 ekspozītu, veidotājs — jaunrades nama Livānos populārais etnogrāfiskais ansamblis „Ceiruleits”. 23 bēri vecumā no trijiem līdz 12 gadiem, ar lielu interesiju dziedōsi un spēlējoši gan sānas mājās, gan koncertējoši. Bet „Ceiruleiša” autore — Anna Kārkle, no visas sirds aizrāvusies ar to, lai vismaz sāsi bērus grupai būtu ar ko nodarboties brīvajā laikā. Daudzi ekspozīti uz izstādi bez tam atceļoja no pāras Annas Kārkles mājas senlietu muzeja.

Novakārs uz šo izstādi nāca daudzi mazie līvānieši, vienu vakaru te notika sadziedāšanās, otru vakaru — mīklu minēšana, trešo — sadancošana.

Jaunrades namā līvāniešu bēri Natālijas Vūškārmeces vadībā vēl apgūst klūdzīpu pišanu, Gaļina Kuzmina māca šūšanu, iecienīta ir Alīnes Malahovskas „Saimniecīte” un vēl daudzi citi. Vismaz vienai daļai mazo līvāniešu ir ko darīt pēcstundu laikā. Un bēdigi ap sirdi kļūst gan šī nama ļaudim, gan visiem pārējiem, kas strādā ar bēriem, kad deputāti, pašu līvāniešu ievēlēti, savi ļaudis, rajona sesijā sāk runāt par šādu namu nēgāšanu. Vai tiesām visi lidzekļi ir jātņem galvai, jātņem sirdij, jātņem prātam un viss jāatlod tikai īederam? Bez tam ielas bēri, par kurim mēs tagad tik daudz runājam, paši nekad neiznāk uz ielas. Viņus tur izstumj pieaugušie.

L.Sila

Attēlos: izstādes „Senču mantojums” atklāšanā dzied ansamblis „Ceiruleits” un tā vadītāja Anna Kārkle; ar šiem rīkiem tika apstrādāti lini; nekas no sendienu lietām mums nav tik ļoti vajadzīgs un bez izmaiņām lietojams kā cimdi.

E.Lietavnieka foto.

Atklāta vēstule Preiļu rajona valsts siltumtīklu uzņēmuma vadībai

Sakarā ar Jūsu paziņojumu ("Novadnieks", 1991.gada 28.novembra numurs) mani interesē sekajošais:

1)vai izmainīties apmaksas par siltā ūdens piegādi, ja piegādes laiks tiek samazināts uz pusi;

2)vai piektā stāvu iedzīvotāji šīnīs standās būs nodrošināti ar silto ūdeni, jo no pieredes zinām, ka intensīvas ūdens lietošanas periodā no siltā ūdens krāniem mūsu dzīvokļos plūst tikai gaiss.

Pie līdzīgiem paziņojumiem, atsaucoties uz objektīvām grūtībām, kurās ir jārisina konkrētā uzņēmuma vadībai (jo tās ir Jūsu problēmas, nevis patērētāju), esam jau pieraduši. Piemēram, braucot ciemos, ja ir palikšana pa nakti, drošības labad jāpapēm atpakaļceļam vismaz pieķārtīga naudās summa, jo dieviņš tīk zina, cik maksās braukšanas bijete rītdien. Izsūtīsiet vēstuli 30.novembrī, bet 1.decembrī tev atnesis ar pēcmaksu, jo tā vairs neatbūdīs noteiktajam tarifam.

Strādāju skolā, un mums arī daudz ko nepiegādā, tāpēc Jums pārdomām izvirzū Šādus priekšlikumus:

1)sakarā ar to, ka grūti iegādāties apavus un apģērbu, taupības nolūkos skolās pāriet uz triju dienu apmācību;

2)tā kā klašu telpās nav nodrošināts normāls temperatūras režīms, standas saīsināt uz pusi, pagarinot starpbīržus, lai skolēni kustoties varētu sasildīties;

3)nelabot skolēnu rakstu darbus, jo šīni mācību gadā Preiļos nevar nopirk tradicionālos sarkanās krāsas rakstāmos, bet rezerves beigušās.

Domāju, ka līdzīgus paziņojumus drīz sniegs medicīnas, kultūras un sporta darbinieki.

Iedzīlinoties pagājušā gadsmita literatūrā, var secināt, ka tā laika cilvēki nedzīvo labiekātotos dzīvokļos un ar silto ūdeni nebija apgādāti. Nedaudzi apmeklēja skolas, retos gadījumos griezās pie ārstiem, tākai dzīcīltīgajiem bija iespējās apmeklēt teātrus. Cilvēki strādāja, paši sev gādājot uzturu un apģērbu un dzīvoja virs Zemes ilgāk par mums.

Varbūt atjaunošim senču tradīcijas? Jeb — varbūt tomēr risināsim katras savas problemas, nenoveļot tās uz citu pleciem un nemeklējot sev par attaisnojumu kaut kādas objektīvās grūtībās? Tagadējos bārgajos laikos tādas ir katram.

Ar cieņu — Latvijas Republikas pilsonis kopš 1930.gada

P.Skutelis

Latvijas krājbanka piedāvā

— Sakarā ar krājbankas pāriešanu mūsu valsts jurisdikcijā, tiek ievestas arī jaunas — Latvijas krājbankas krājgrāmatības, — LETA korespondenti pastāstīja noguldījumu, bezskaidras naudas norēķinu un iedzīvotāju kreditēšanas pārvaldes priekšnieks Uldis Zandersons. — Pagaidām tās, eksperimentālā kārtā, izsniedzam tikai Dobeles un Alūksnes rajonos, bet ar jauno gadu šie dokumenti būs pieejami visiem republikas iedzīvotājiem.

Lai laudīm rastos lielāka interese glabāt naudu Latvijas krājbankā, sāk darboties jauni noguldījuma veidi, proti, paaugstināts procents. Viens no tiem — noguldījums pēc pieprasījuma, par kuru krājbanka maksās 6 procentus ienākuma gadā. Atcerēsimies, ka PSRS krājbanka maksāja tikai 2 procentus. Sājā noguldījuma veidā pieņems tikai iemaksas skaidrā naudā, ieskaņījuma operācijas tajā netiks veiktas, vienīgi darbavietas varēs dalēji pārskaitīt nopelnīto algū, jo tās arī ir uzkrājuma veids. Noguldījumus pieņems, sākol ar 100 rubļiem, bet kā papildmaksas var būt jebkura summa „pilnos” rubļos. Izmaksas no šī konta izdarīs pēc klienta pirmā pieprasījuma. Katrs noguldītājs varēs atvērt neierobežotu kontu skaitu.

Ienākuma procentus banka uzskaitīs tikai tad, ja noguldījuma atlīkums būs vismaz 500 rubļu. Ja noguldījumu slēgs triju mēnešu laikā pēc tā atvēršanas, krājbanka procentus klientam nemaksās. Par noguldījumu uz pieprasījumu var saņemt arī čeku vai čeku grāmatiņu, kas derīga norēķiniem Latvijas teritorijā.

Paredzēts atvērt arī speciālus noguldījumus bēriem (ar ienākumu 12 procenti gadā) uz termiņu līdz 10 gadiem. Lai to izmaksātu vai saņemtu, jābūt diviem priekšnoteikumiem — bērns sasniedzis 16 gadus, un noguldījums krājbankā ir glabājies vismaz 10 gadus.

Tiks atvērti arī jauni termiņa noguldījumi ar noteiku glabāšanas ilgumu, ja noguldījums krājbankā glabāsies 6 mēnešus, klients saņems 7 procentus gadā, 1 gadu — 8 procentus, 2 gadus — 9, 3 gadus — 10, 5 gadus — 12, 10 gadus — 16 procentus ienākuma gadā. Pirmajai iemaksai jābūt ne mazākai par 500 rubļiem. Papildus iemaksas izdarīt nedrīkst. Ja pēc noteikta termiņa izbeigšanās klients turpina naudu glabāt bankā, turpmāk aprēķinās to pašu procentu. Piemēram, nauda noguldīta uz vienu gadu ar ienākumu 8 procenti gadā. Gads pāriet, bet jūs to turpināt glabāt bankā, tad arī turpmāk saņemset tikai 8 procentus. Noguldījuma priekšlaicīgas izmaksas gadījumā tā ipašniekam tiesības saņemt tikai 6 procentus. Tātad — pirms noguldīt naudu, labi apdomājiet, kad jums tā būs vajadzīga.

Par tekošiem kontiem, paredzēts ieskaņīt pensijas, darba algas pilnā apmērā, honorārus, alimentus, apdrošināšanas maksas un citas iemaksas. Par šo noguldījumu krājbanka procentus nemaksās. Noguldījumos pārskaitītās summas faktiski uzreiz arī izmaksās. Šo kontu izdevīgi izmantot, lai ar krājbankas starpniecību kārtotu, piemēram, komūnālos maksājumus. Par sniegtais pakalpojumiem krājbanka ieķeles no klienta maksu atbilstoši spēkā esošajiem tarifiem. Bet par realizēto lauksaimniecības produkciju tiks atvērti speciāli tekošie konti, par kuriem krājbanka maksās klientam 2 procentus gadā.

Emīlija Kozule, LETA korespondente

TELEVĪZIJA

Otrdiena, 3.decembris

LATVIJAS TV

- 17.00 Diena pasaulē.
- 18.00 Šodien.
- 18.10 Ansambļa „Līga” koncerts.
- 18.30 Darbs un dabā.
- 19.20 Arēna.
- 19.35 Ziņas (krievu val.).
- 20.00 Bēriem. Dzied „Knipas un knauķi”.
- 20.30 Panorāma.
- 21.05 Mākslas filma „Kraukļa krājumi”.
- 22.00 Zaļais ceļš.
- 22.30 Mūzikā.
- 23.30 Naktis ziņas.
- 23.45 Kamerkoris „Consum”.

PSRS CT I

- 6.30 Rīts.
- 9.05 Dok.filma „Meža skulptori”.
- 9.30 Mākslas filma „Prāmis”.
- 10.30 Mult.filma.
- 11.00 Bēru muzikālais klubs.
- 12.00 TZD.
- 12.10 Orķestra „Flueraš” koncerts.
- 13.50 Biržas ziņas.
- 14.05 Bloknoks.
- 14.10 Partneris.
- 14.40 Komercvēstnesis.
- 15.00 TZD.
- 15.15 Tagad un toreiz...
- 15.45 Mākslas filma „Dona Kihota un Sančo dzīve”. 1.filmas 2.sērija.
- 16.55 Stunda bēriem.
- 17.55 Aizrauīgu cilvēku pasaule.
- 18.10 Filma „Plastīlns”.
- 18.30 TZD.
- 18.45 Atmiņas par nākotni.
- 19.30 Dok.filma „Meža skulptori”.
- 19.55 Mākslas filma „Prāmis”.
- 21.00 Informatīvā programma.
- 21.35 Dok.filma „Slepenais karš”. 1.filma „Priekšvakārā”.
- 22.40 TZD.
- 22.55 Estrādes programma.
- 0.30 Koncerts.
- 1.25 Atlētiskā vingrošana.

KRIEVIJAS TV KANĀLS

PSRS CT II

- 13.00 Dok.filma „Pēc finiša”.
- 13.30 Kamermūzikas koncerts.
- 14.40 Es milēju jūs...
- 15.10 Ritmiskā vingrošana.
- 17.00 Spēlē bajānu duets.
- 17.15 Dok.filma „Mūsu rūpju zeme”.
- 17.45 Uzņēmējdarbība un tradīcijas.
- 18.00 Ceļotāju klubs.
- 19.00 Krievijas parlamenta vēstnesis.

LATVIJAS TV II

- 19.15 Kristīgā programma.
- 19.45 Dok.filma „Taganroga”.
- 20.00 Vēstis.
- 20.20 Labu nakti, mazuļi!
- 20.35 SKV.
- 20.45 Dok.filma „Gaismu nesoše...”.
- 21.45 Mūzikas kolekcija.
- 22.00 „Anna dievnāmā”. 2.daja.
- 22.55 Atklātība pret atklātību.
- 23.00 Vēstis.
- 23.20 Aktrise Tatjana Leņpikova.

Trešdiena, 4.decembris

LATVIJAS TV

- 9.00 Es ticu...
- 9.30 Savai zemītei.
- 10.15 Mācīsimies svešvalodas!

Luganskas superrevolucionāri

Ar komunismu vislabāk cīnīties, novēdot komunisma idejas līdz absurdam — atzinuši Luganskas (Ukraina) jaunieši un, ar smaidu piemiedzot aci, nodibinājuši „superrevolucionāru savienību”. Pirmais pienākums: izstudēt un iespējami bieži citēt Lepina un Kim Ir Sena darbus. Lai nostiprinātu ukraiņu un ko-rejiešu komunistu internacionālo draudzību, pasludināta līdzekļu vākšana tunelīm Kijeva — Phenjana. Vecie komunisti, nepacentušies noskaidrot, kas un kā riks šādu tuneli, ziedojot nauju ar lielu sajūsmu, ja jau tas nāk par labu vispasaules revolūcijai.

„Baltijskoje vremja“ ID

Kultūra

Kad norādījumi vairs nelīdz

Bez sevišķa optimisma mājās atgriezās mūsu kultūras darbinieki no E.Melngaiļa Tautas mākslas centra organizētā semināra Daugavpilī. Dalēja informācija un atsevišķi norādījumi gan tika saņemti, bet tas vēl neliecina par informētības pakāpi un pasākuma lietderību. No vienas pusē — Tautas mākslas centrs, kas tik tikko paguva noturēties Raimonda Paula veiktajos ministrijas lielajos pārkārtojumos, bet no otras — ierindas darbinieks, kuram visa šī jezga vēl priekšā. Protī, kultūras iestāžu pāreja pašvaldību ziņā, rajona kultūras nodalas likvidēšana un... kaut kur tālā mākotnē sagaidāmais likums par tautas namu.

Liela un dzīja neziņa par tuvāko nākotni tātad arī bija šīs tiksānās galvenā atziņa. Lai cik tas arī nebūtu savādi, bet pat Tautas mākslas centra direktors Jānis Kurpnieks spēja būt konkrēts tikai nākošajā gadā parēdzēto republikas nozīmes pasākumu uzskaitījumā. Un tātad — konkrēti par konkrētu.

Jau dzīvojam ar domu par 1993.gada Dziesmu svētkiem. Šoreiz paredzēti tikai divi Lielie koncerti. Toties dejotājiem būs vairāk uzstāšanās. Notiks simfoniskais koncerts, muzicēs pūtēju orķestri un būs pat šova programmas. Notiks tautas lietišķas mākslas izstādes. Tie būs visas pasaules latviešu Dziesmu svētki. Ko-pēj Dziesmu svētki savā Tēvzemē — brīvā Latvijā.

Sovasar Tukumā notiks pūtēju orķestru salidojums ar kolektīvu piedalīšanos no citām valstīm, Valkā — lauku kapelu saites. Šogad tikai uz vienu dienu kopā pulcēsies sieviešu un vīriešu kori. Viņiem nāksies iztikt bez liekiem mēģinājumiem, jo jābūt sagatavotiem jau mājās. Šeit izdziedās nākošo Dziesmu svētku repertuāru.

Par sezonas redzamāko pasākumu solās kļū "Sudmalīpas" — pēdējo divu „Balticu” rezultāts — skatuviskās dejas festivāls. No republikas būs mazāk kolektīvu. Toties paskatīsimies kā dejo pasaule. Notiks simpozijus par skatuviskās un autentiskās dejas izpildījumu. Šeit mūsu horeogrāfiem lieti noderēs citu tautu pieredze.

TMC direktors atzīna, ka 18.novembrī pārsteidzis kultūras darbiniekus nesagatavotus. Kā svīnet šos svētkus nu jau brīvā Latvijā? Protams, „Vella kalpi” nav vēlamī. Viss pārējais — kultūras darbinieku un pašvaldību ziņā. Tātad īpaša norādījumu nav. Vēl jo vairāk: TMC speciālisti bija ieinteresēti uzsklausīt semināra dalībnieku „pieredzi” šīs dienas svinēšanā. Pēdējējo arī darīja.

Balvās bijušās LKP komitejas telpās, kuras tagad apsaimeņo bērnu mūzikas skola un bibliotēka, bija pūtēju orķestra koncerts, par patīkamu noskoņu gādāja kādreiz Latgalei raksturīgajiem lejerkastnieki. Sarīkojums notika bez neviens vārda par politiku.

Vispār kultūras darbinieki šeit strādā bez iejauskānās partiju un kustību lietās, — nevienu arī ipaši neaicinot.

Balvās pusei ir reģistrēti uzņēmums ar ierobežotu atbildību, kas domā nodarboties ar kultūras priekšmetu ražošanu. Ir pat kāda zemnieku saimniecība, kas nopirkusi lielu māju un tajā rīko diskotēkas, algojot tās vadītāju. „Viens liels bardaks” — šāds ir speciālista secinājums par šo jaunieguvumu.

Ludzā ar mīlu un siltu vienkārša ierindas cilvēka (pat ne deputāta!) uzrunu sākās „Dales” koncerts, kas bija veltīts Latvijas proklamēšanas

Voldemārs Romanovskis

Trīskārša alga

Daugavpils rajona izpildkomiteja garantē trīskāršu algu un tiesības visu mācību gadu bez maksas izmanton sabiedrisko autotransportu tiem pedagogiem, kas vēlētos mācīt latviešu valodu vietējās laukā krievu skolās.

Šie un citi atvieglojumi paredzēti filologiem, kam jānomaina skolotāji, kuriem latviešu valoda nav »sava

GALVENAIS REDAKTOtrs PĒTERIS PIZELIS

Latvkraksts iznāk kopš 1950.gada 29.marta, pītdienas un ceturtdienas. Izmaksas un izdevējs — apgads „Avīza”, Rīga, K.Baumanī iela 2. Reģistrācijas apliecinājums Nr.10921. Redakcijas adrese: 226330, Preiļi, Aglonas iela 1. Tālrunis 22303. Datortslikums: Iespējams ražošanas apvienības „LĪTTA” Daugavpils tipogrāfija, Valkas iela 1. Oficēlespediens: 1. nācītā iespējoksnē. Metiens latviesu izdevumam 9219, krievu — 3293.

Pasūtījuma indekss 68169.

Mēs nedrīkstam aiziet bojā

Lielais pārmaiņu laiks, kad viss jūk, brūk un veidojas no jauna. Tas katram dzīvot ar domu: kā izdzivot?

Protams, tas skar arī kultūru. Katru dienu nāk tāk daudz jauna, nezināma. Vieni saka, ka kultūras nams ar visiem tā darbiniekiem vairs nebūs vajadzīgs, citi izsaka gluži pretējas domas.

Man gribētos šajā jautājumā izteikt savas domas. Ja mēs šodien nesa-glabāsim šos klubus, tautas namus, tad tas būs mūsu kārtējais zaudejums. Ko labu darīt prot ne katrs, bet graut un iznīcināt, to gan var katrs no mums. Vislabāk protam iznīcināt muižas, pilis, vecās skolas.

Tagad atkal esam pie kārtējā slēgšanas posma — bērnudārzu, skolu un klubu slēgšanas. Katram Latvijas stūrītām bija sava kultūrvide. Arī manā Aglonas pagastā. Iepazīstot novada vēsturi, pārņem skumjas un visu šo laiku neatstāj jautājums „Kāpēc vajadzēja to visu grauti?” Kāpēc vajadzēja klosteri un tā apkārtne, vīriešu ģimnāziju un Jaunaglonas sieviešu ģimnāziju, veco Kapiju pagasta centru ar visveicāko skolu mūsu apkaimē, daudzās dzirnavas?..

Lai arī cik grūti mums nenākatos dzīvot turpmāk, atcerēsimies galveno — bez izglītības un kultūras mēs neko lielu nesasniegsim. Mūsu pagastā ir milzīgs intelīgences potenciāls. Un tā gribētos, joti gribētos, lai mēs visi sāktu dzīvot ar vienu domu, ka neviens cits mūsu pagasta kultūrvidi neizmainis. Tikai mēs paši varam to izdarīt.

Jā, šie piecdesmit gadi mūsos ir atstājuši tāk dzījas saknes, ka mēs nevarām atbrīvoties no domas, ka mums tur kāds Rīgā vai Maskavā palīdzēs. Tie laiki ir garām. Mums pašiem darāms sāvs darbs latvījās pagasta labā.

Es domāju, ka mūsu novadā vismīgāgādām nedrīkstam nīcināt kultūras iestādes, jo cerēt, ka pie biedrībām varetu veidoties kori, ansambļi, deju kolektīvi, — ir pārāgi. Jo pieredze rāda, ka mēs vienīgo latgaliešu biedrību nevarējām noturēt, kur nu vēl organizēt korus un deju kolektīvus pie biedrībām.

Nu, protams, ka vecā ierasta strau-mē mēs vairs nevarām tecēt, bet ar jaunu enerģiju, ar jaunu labu domu veidosim savu pagastu, savu Latviju.

Janīna Streiķe,
Aglonas kultūras nams
direktore

Cienījamie līdzcilvēki! Esiet atsaucīgi!

Šajā gadā Latvijā saslimstība ar ērču encefalītu ir palielinājusies. Pieaugušajiem, kas nav potēti, un bērniem, kurus protifilīkni nepotē pret ērču encefalītu, ja tiem iekodus ērce, lai nesaslimtu, jāsaņem gatavas an-tiļielas pret infekcijas izraisītāju vīrusu. Tāds preparāts ir no imju-nu donoru plazmas iegūtais spe-cifiskais imunglobuliņš.

Pieprasījums pēc šāda prepa-rāta šogad ir ļoti liels, bet diem-žēl visus cietušos apmierināt ne-bija iespējams. Mūsu republikā divu gadu laikā bija tikai astoņi imūni-donori. Ari pašlaik, ne-skatoties uz atkārtotiem aicinā-jumiem gan pa radio, gan televī-zijā, atsaukušies tikai trīs cil-vēki.

Rīgas asins pārliešanas stacija ļoti līdz klūt par plazmas do-noriem:

— cilvēkus vecumā no 20 līdz 60 gadim, kas pārslimojuši ērču encefalītu,

— cilvēkus (ipaši mednieku-s, melioratoru un meža darbinieku), kas regulāri potējušies un saņēmuši koncentrēto vākcīnu pret ērču encefalītu.

Plazmu var nodot līdz 4 reizēm mēnesi. Par katrau nodošanas reizi tiek maksāti 88 rubļi. Dono-riem, kas brauc no rājoniem, ap-maksā ceļa izdevumus.

Mēs ļoti ceram uz jūsu iz-pratni un atsaucību.

Sīkāku informāciju jūs varat saņemt Rīgas asins pārliešanas stacijā Sēlpils iela 6. Satiksme ar 21. un 9.trolejbusu vai 38., 42. un 34.autobusu. Tālruni — 456191, 455068.

Ārste I.Danilāne

Konkursa „Moras Zeme” nūslāgums

1991.goda 6.decembri plkst.14.00 Daugavpils Pedagoģisko institūta jaunajā korpusā Parādes ilā 1 nūtiks LSC organizēto konkursa „Moras Zeme” nūslāguma pasokums.

Konkursā „Moras Zeme” pīsādalēja vairok kai 1.50 skūlānu nu vysas Latgolas. Konkursa daleibnīkam beja joatbild uz 39 vai-cojumiem. Šaida veida pasokums myusu nūvodā risinojas pyrmū reizi. Tomēr beja arī klyudas, bet nasaskotūtis uz gryuteibom, studenti gūdproteigi aizvadēja šū pasokumu leidz finālam. Šo konkursa mērķis beja radeit un nūstyprinot skūlānu interesē par dzīmtū pusi. Ceru, ka konkursa daleibnīki daudz vairok īpazynos ar Latgolu, na kai pošlaik tū pīdovoju skūlu. Pi tam der atzeimēt, ka leloko dala dorbu tyka raksteiti latgalu volūdā.

Nu ir pīnocijs laiks, kad mes vysi kūpā izsvērīsim vālū rudens ražu, kas izauga nu agri pavasarī isātos sāklas. Topēc vysi konkursa daleibnīki un interesēti teik aicinoti uz Daugavpili.

SAREIKOJUMA PROGRAMMĀ:

- viktorīna par Latgolu,
- konkursa „Moras Zeme” daleibnīku un uzvarātoju apbal-vošana,
- Latgolas studentu centra teatra izrode,
- Latvijas augstskūlu latgalīšu studentu mini priķšnasumi.

Sakarā ar šū nūtykumu tiks izdūtas brošūras „Konkurss „Moras Zeme” voi 39 vaicojumi par Latgolu”. Byus šo konkursa lobokūs dorbu izstode. Latgolas studenti lydz rajonu, pilsātu izpildko-mitejas, izglītiebas nūdalas, rūpniecas, firmas, kooperatīvus, kūp-saimniecības un privātpersonas paleidzēt myusim šo un cytu pa-sokumu organizēsanā. Lūti gaideisim sponsorus Daugavpili ar bol-vom priķš skūlānim.

LSC reķins: Nr.000164705 Agrorūpn. bankas op. pārv. Rīgā, kods 310101409, Latvijas krājbankas op. pārv. tekošais reķins Nr.317 ar norādi „Latgolas studentu centram”.

Preiļu sagādes un ražošanas apvienība

iepērk no iedzīvolājiem bekona un treknī cūkgāju, izņemot sīvēnmāšu, kuiju un kastrēto kuiju galu.

Augsti godājamās dāmas un kungi!

Topošā Aglonas ģimnāzija aicina jūs un jūsu mīļās atvasītes, kas nākošajā gadā mācības domā uzsākt mūsu skolā, uz pirmsskolas nodarbībām.

Un tā mēs aizejam — Tā pēkšni un pavisam. Izsakām dziļu līdzjūtību Vladislavam Vilcānam, no BRĀLA at-vadoties.

Kaimipi

Mežs klusē, klusē kātra taka. Kur ilgus gadus gāji, tēt. Nu pienācis ir brīdis, arīdīegas kad sakām, Kur taka pēdējā uz kapu kalnu iet.

J.Osmans

Izsakām dziļu līdzjūtību Annai Patmalnieci, TEVU pavadot kapu kalniņā.

Preiļu trikotāžas fabrikas kolektīvs

Stabulnieku pagasta valde

pazīno,

ka Stabulnieku pagasta zemes ierīcības pirmprojektu varēs apskatīt Stabulnieku pagasta valdes telpās no šī gada 2. līdz 14.decembrim.

Zemes ierīkotājs un zemes komisijas locekļi konsultēs otrdienās, trešdienās un ceturtienās no plkst.9.00 līdz 16.00.

Šī gada 6.decembri plkst.17.00 Līvānu stikla fabrikas klubā notiks garāžu kooperatīva „Grīva” sapulce.

Pērk

līdz 1945.gadam ražotu moto-ciklu vai automašīnu. Tālrunis Rē-zeķnē 24325 vai 72952.

Steidzami maina trīsīstābu dzīvokli pret diviem dzīvokļiem. Visi ar ērtībām. Zvanīt 22552 līdz 17.00.

Īre

ģimene dzīvokli. Tālrunis 42601.

Koks nezin, kad vētrā tas lūzis, Ne cilvēka sirds, kad pukstēt tā stās...

Izsakām līdzjūtību Valdai Pudulei, VECTEVU guldot zemes klēpi.

Klasesbiedri, audzinātāja

Lēni, lēni, kļūsu, kļūsu Liekam sojus smilājā, Māmuliņa iet uz dusu Savā gaitā pēdējā.

T.dz.

Izsakām dziļu līdzjūtību Berna-detei Vanagai, MĀMULU smiltāja izvadot.

Sagādes un ražošanas apvienības kolektīvs